

Sygn. akt: WZ 3/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant : Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej ppłk. Ryszarda Witkowskiego w sprawie szer. rez. S. C. skazanego prawomocnie wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 18.10.2010 r. (sygn. akt: So [...]) zmienionego wyrokiem Sądu Najwyższego Izby Wojskowej z dnia 02.02.2011 r. (sygn. akt: WA 37/10) za przestępstwa określone w art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 284 § 2 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i inne, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 18 kwietnia 2016 r., zażalenia skazanego S. C. na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 lutego 2016 r., sygn. akt Ko [...] w przedmiocie zarządzenia wobec skazanego wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, po wysłuchaniu prokuratora

p o s t a n o w i ł

zażalenia nie uwzględnić, zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 18. 10. 2010 r. (sygn. akt: So [...]) płk. rez. S. C. został skazany: za przestępstwo określone w art. 231§2 k.k. w zb. z art. 284§2 k.k. w zb. z art. 270§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt I) na karę 2 lat pozbawienia wolności i 360 stawek dziennych grzywny z ustaleniem

wysokości jednej stawki na kwotę 400 zł oraz orzeczono obowiązek naprawienia szkody w wysokości 241.290 zł na rzecz Departamentu Spraw Socjalnych MON, za przestępstwo określone w art. 18§2 k.k. w zw. z art. 233§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt II) na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo określone w art. 18§2 k.k. w zw. z art. 270§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt III) na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Jako karę łączną orzeczono 2 lata pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 5 lat. Równocześnie na poczet orzeczonej grzywny zaliczono 180 dni tymczasowego aresztowania, uznając grzywnę za wykonaną w całości, a resztę okresu tymczasowego aresztowania zaliczono na poczet kary łącznej pozbawienia wolności. Wyrok ten został zaskarżony apelacjami obrońcy oskarżonego i prokuratora na niekorzyść oskarżonego.

Wyrokiem Sądu Najwyższego-Izby Wojskowej z dnia 2 lutego 2011 r. (sygn. akt: WA 37/10), zmieniono opis czynu z pkt I wyroku Sądu pierwszej instancji, ograniczając wysokość przywłaszczonego przez oskarżonego mienia do kwoty nie mniejszej niż 229.090 zł, ustalając jednocześnie w tej wysokości obowiązek naprawienia szkody, obniżając orzeczoną karę grzywny do wysokości 250 stawek dziennych po 400 zł każda i orzekając środek karny degradację. W wyroku tym dokonano również zaliczenia na poczet orzeczonej kary grzywny części okresu tymczasowego aresztowania (stosowanego w dniach 18.06. 2003 r. – 27.09.2004 r.) w rozmiarze 125 dni, uznając grzywnę za wykonaną w całości, zaś pozostały okres tymczasowego aresztowania zaliczono na poczet kary łącznej pozbawienia wolności.

Postanowieniem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 12. 11. 2013 r. zarządzono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności. Postanowieniem tego samego Sądu z dnia 24.02.2014 r. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania, poprzednio zaliczony na poczet kary grzywny. Skazany został warunkowo zwolniony z odbywania kary pozbawienia wolności w dniu 27.03.2014 r. Postanowieniami Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 9.06.2014 r. oraz dnia 19.09. 2014r. nie uwzględniono wniosków skazanego odpowiednio o umorzenie grzywny i rozłożenie jej na raty.

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2016 r. (sygn. akt: Ko [...]) Wojskowy Sąd Okręgowy w P., wobec bezskuteczności ściągnięcia od skazanego grzywny (wobec wyzbycia się przez niego majątku), niemożliwości jej zamiany na pracę społecznie użyteczną, braku przesłanek do umorzenia grzywny przy istniejącej możliwości wykonania tej kary w formie zastępczej, zarządził wykonanie wobec skazanego zastępczej kary pozbawienia wolności.

Na to postanowienie zażalenie złożył skazany i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania lub odroczenie w czasie wykonania tej kary, a ponadto o umorzenie pozostałej do spłaty grzywny w całości lub części..

W zażaleniu podniósł, że poza rentą rodzinną, z której w drodze egzekucji komorniczej egzekwowana jest spłata środka karnego naprawienia szkody w wysokości 229.090 zł, nie posiada żadnego majątku, który umożliwiłby spłacanie grzywny. Okoliczności te zdaniem skarżącego wyczerpują przesłanki wskazane w art. 51 k.k.w., co powinno skutkować umorzeniem grzywny. Dodał również, że w październiku ubiegłego roku wystąpił, w związku z nabyciem wieku emerytalnego, z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury z powszechnego zaopatrzenia emerytalnego, co powinno w przyszłości umożliwić mu spłacanie grzywny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z treści art. 46§1 k.k.w. wynika, że przesłanką zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności jest ustalona bezskuteczność egzekucji grzywny lub przewidywana w okolicznościach sprawy bezskuteczność egzekucji tej należności. Biorąc pod uwagę realia sprawy, Sąd pierwszej instancji, rozważając aktualną sytuację materialną, osobistą skazanego, prowadzoną już egzekucję środka karnego, wysokość renty rodzinnej wypłacanej skazanemu w kontekście możliwości przymusowego ściągnięcia grzywny, słusznie uznał, że egzekucja grzywny byłaby bezskuteczna. Zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną nie była w tej sprawie możliwa zgodnie z treścią art. 45§1 k.k.w. Trafnie też Sąd pierwszej instancji uznał, że brak środków w majątku skazanego na zaspokojenie tej należności stanowił konsekwencję jego wcześniejszych przemyślań.

rozstrzygnięć majątkowych. Co do postulowanej możliwości umorzenia grzywny, należało stwierdzić, że kodeks karny wykonawczy stwarza możliwość umorzenia kary grzywny o ile spełnione zostały przesłanki określone w art. 51 k.k.w. Zgodnie z treścią tego przepisu jeżeli skazany, z przyczyn od niego niezależnych, nie zrealizował obowiązku uiszczenia grzywny, a wykonanie tej kary w innej drodze okazało się niemożliwe lub niecelowe, sąd może, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, grzywnę umorzyć w części, zaś wyjątkowo w całości. Możliwość umorzenia grzywny wchodzi więc w grę dopiero wówczas, gdy nie istnieje szansa przymusowego ściągnięcia należności oraz gdy nie byłoby możliwe wykonanie grzywny w formie zastępczej. Okoliczności sprawy wskazują jednoznacznie, że nie zaistniały przesłanki pozwalające na umorzenie grzywny. Słusznie stwierdził Sąd pierwszej instancji, że wobec bezskuteczności egzekucji grzywny, jedyną realną możliwością wykonania grzywny jest wykonanie jej w formie zastępczej kary pozbawienia wolności. Od tej kary skazany może się w każdym czasie zwolnić przez złożenie kwoty pieniężnej przypadającej jeszcze do uiszczenia tytułem grzywny. Kwestia zamiany zastępczej kary pozbawienia wolności na pracę społecznie użyteczną objęta wnioskiem skazanego, skierowanym do Wojskowego Sądu Okręgowego w P., a przesłanym do Sądu Najwyższego powinna zostać rozważona przez Sąd, który jest adresatem wniosku, w trybie procesowym, zgodnie ze stosownymi przepisami prawa karnego wykonawczego.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.